

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Očekávaný výsledek učení: JJK-CJL-001-ZV5-003

Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.

Popis úrovně Splněno

- Při psaní vlastního textu využívá osvojená pravopisná pravidla.
- Dokáže ověřit pravopis v pravidlech českého pravopisu nebo v internetové jazykové příručce.
- Rozpozná větu jednoduchou a souvětí a zdůvodní základní případy užití interpunkčních znamének.
- Spojí věty jednoduché do souvětí a vhodně obmění strukturu textu s ohledem na svůj komunikační záměr.
- Napíše vypravování, pozvánku, popis, dopis, oznámení, zprávu, blahopřání, vyplní dotazník i v digitální podobě.

Minimální doporučená úroveň: **Vede dialog srozumitelný pro okolí, s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel; píše jednoduché texty.**

Obsah šablony	Obecný popis
1. Popis ilustrace pro běžné žáky	Popisuje ilustraci pro běžné žáky se zapojením žáků s LMP.
Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU	Poskytuje anotaci ilustrace k OVU.
Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace	Popisuje způsoby zapojení žáka s LMP do výuky a úpravy práce s ilustrací s ohledem na jeho vzdělávací potřeby.
2. Zadání pro žáky	Obsahuje obecný přehled aktivit, které žáci v průběhu hodiny plní, včetně práce s obrázky, textem, pracovním listem, diskusí a reflexí.
Zadání pro žáky I – žák s LMP pracující ve skupině žáků bez LMP	Vymezuje organizaci práce žáka s LMP ve skupině žáků bez LMP a popisuje přizpůsobení úkolů jeho možnostem.
Zadání pro žáky II – žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP	Popisuje variantu individuální práce žáka s LMP v rámci běžné třídy žáků bez LMP se zjednodušenými materiály a podporou.
Zadání pro žáky III – žák pracující ve skupině žáků s LMP	Představuje variantu výuky ve skupině žáků s LMP s důrazem na názornost, jednoduchou strukturu a základní porozumění.
3. Vazba na klíčové kompetence	Ukazuje propojení výuky s rozvojem klíčových kompetencí žáků.
4. Popis ověřování	Shrnuje způsoby, kterými učitel ověřuje naplnění stanovených cílů výuky.
5. Metodický komentář	Shrnuje hlavní didaktické a metodické principy, z nichž šablona vychází, a upozorňuje na klíčové aspekty práce učitele s žákem s LMP.
6. Zdroje	Uvádí seznam použitých podkladů a zdrojů využitých při přípravě a realizaci výuky.

Slavíme svátek

Navazuje na původní ilustrace autorky Mgr. Jovanky Rybové (odkaz <https://prohlednout.rvp.cz/metodika/jjk-cjl-001-zv5-003>)

Autorka ilustrace k MDÚ: doc. PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.

1. Popis ilustrace pro běžné žáky

Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU

V této aktivitě mají žáci vytvořit pozvánku v textovém nebo grafickém editoru a odeslat ji učiteli nebo rodičům. V úvodu si za pomoci učitele vyhodnotí, co na pozvánce nesmí chybět, co musí znát, aby ji mohli vytvořit a následně poslat e-mailovou poštou. V úvodním plakátu vyhledávají potřebné informace, shrnují a odpovídají na otázky kladené učitelem. Při vlastní práci dokážou stáhnout vhodné obrázky, uvádí jejich zdroje a práci odesílou. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji klíčové kompetence digitální, komunikační, k občanství a udržitelnosti, i čtenářské a pisatelské gramotnosti.

Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace

Běžní žáci v rámci výuky¹ na základě ilustrace Jovanky Rybové vytvářejí pozvánku v grafickém editoru, přičemž si uvědomují účel tohoto typu textu a význam jasného, srozumitelného sdělení základních informací.

Tato aktivita **žákům s lehkým mentálním postižením (LMP)** umožňuje osvojit si základy funkčního psaní prostřednictvím jednoduchého a prakticky využitelného úkolu – tvorby pozvánky. Žáci s LMP s podporou učitele nebo asistenta pedagoga a názorných ukázek porozumí účelu textu, naučí se sdělit základní informace stručně a srozumitelně a rozlišit důležité údaje od méně podstatných. Při práci využívají předem připravené struktury textu a digitální nástroje.

Ilustrace k MDÚ je zpracována pro využití ve výuce žáků s LMP v těchto organizačních formách:

- Žák s LMP pracující skupinově s žáky bez LMP / zadání pro žáky I
- Žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP / zadání pro žáky II
- Žák pracující ve skupině žáků s LMP / zadání pro žáky III

---

¹ Pojmem běžný žák je rozuměno žák bez LMP.

2. Zadání pro žáky

Zadání pro žáky I

žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP vzdělávaný v běžné třídě spolupracuje se skupinou spolužáků bez LMP. Do skupinové práce se zapojuje aktivně, účastní se společných aktivit a přidává své názory. V některých částech práce musí učitel upravit nároky kladené na žáka s LMP podle jeho schopností, aby byla práce pro něj zvládnutelná.

1. Úvod do tématu

V této aktivitě se zaměříš na psaní praktického textu, se kterým se můžeš setkat v běžném životě. Naučíš se vytvořit jednoduchou e-mailovou pozvánku na oslavu Dne matek tak, aby byla srozumitelná, přehledná a obsahovala všechny důležité informace. Nejprve si společně se spolužákem promyslíš, co by v pozvánce nemělo chybět, poté si své nápady zapíšeš a postupně je využiješ při psaní samotného textu. Při práci si procvičíš pravopis, spolupráci i používání digitálních nástrojů.

Úkol pro žáka s LMP

- 1) Tvým úkolem je napsat pozvánku na oslavu Dne matek – bude to e-mail. Prober ve dvojici se spolužákem, co by v takové pozvánce mělo být uvedeno, nač se nesmí zapomenout.
- 2) Zapiš si nejdůležitější informace (části pozvánky) na mazací tabulku, ať na ně nezapomeneš, až budeš pozvánku tvořit.
- 3) Napiš pozvánku, která obsahuje několik vět (alespoň 3–5) nebo smysluplných oznámení. Snaž se psát slova správně. Popros spolužáky o pomoc s kontrolou pravopisu.
- 4) Text ozdob emoji nebo najdi obrázek, který se může k e-mailu přiložit.
- 5) Po kontrole pozvánku odešli na dohodnutou e-mailovou adresu (mamince, paní učitelce nebo na zkušební adresu podle domluvy).

Ukázka pracovního listu pro žáka s LMP

Tvým úkolem je napsat e-mailovou pozvánku na oslavu Dne matek.

Než začneš psát, promluv si se spolužákem nebo s paní učitelkou:

- Co je Den matek?
- Koho budeme zvat?
- Co se bude na oslavě dít?

Co musí být v pozvánce

Zapiš si nejdůležitější informace, které nesmí v pozvánce chybět:

Napiš

Koho zvu _____

Co se bude slavit _____

Kdy (den, čas) _____

Kde _____

Kdo zve _____

**Napiš e-mailovou pozvánku. Napiš alespoň 3–5 vět. Piš pomalu a čitelně.
Když si nejsi jistý/jistá, požádej o pomoc.**

 Text e-mailu:

Ozdob e-mail.

Vyber si jednu možnost:

Přidám emoji

Přidám obrázek

Co jsem přidal/a: _____

Odeslání e-mailu

Po kontrole e-mail odešli.

Komu jsem e-mail poslal/a:

mamince

paní učitelce

na zkušební adresu

Jak se mi práce dařila. Zakroužkuj:

 šlo mi to dobře

 šlo to s pomocí

 bylo to těžké

Zadání pro žáky II

žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP může při individuální práci využít **digitální technologie**, například tablet, notebook nebo mobilní telefon. Texty a pracovní materiály jsou pro něj **zkrácené a zjednodušené**, v případě potřeby lze **zvětšit písmo** pro lepší čitelnost.

1. Úvod do tématu

V této aktivitě se zaměříš na psaní praktického textu, se kterým se můžeš setkat v běžném životě. Naučíš se vytvořit jednoduchou e-mailovou pozvánku na oslavu Dne matek tak, aby byla srozumitelná, přehledná a obsahovala všechny důležité informace. Nejprve si společně se spolužákem promyslíš, co by v pozvánce nemělo chybět, poté si své nápady zapíšeš a postupně je využiješ při psaní samotného textu. Při práci si procvičíš pravopis, spolupráci i používání digitálních nástrojů.

Úkol pro žáka s LMP:

- 1) Tvým úkolem je napsat pozvánku na oslavu Dne matek – bude to e-mail. Zamysli se, co by v takové pozvánce mělo být uvedeno, nač se nesmí zapomenout. Napiš si své nápady na mazací tabulku.
- 2) Prober s učitelem nebo asistentem pedagoga, jak bude pozvánka vypadat. Když bude potřeba, oprav nebo doplň své nápady na tabulce. Když si nebudeš vědět rady, vždy se zeptej, požádej o pomoc.
- 3) Napiš pozvánku, která obsahuje několik vět (alespoň 3–5) nebo smysluplných oznámení. Snaž se psát slova správně. Až dopíšeš, popros učitele nebo asistenta pedagoga o kontrolu pravopisu.
- 4) Text ozdob emoji nebo najdi obrázek, který se může k e-mailu přiložit.
- 5) Po kontrole pozvánku odešli na dohodnutou e-mailovou adresu (mamince, paní učitelce nebo na zkušební adresu podle domluvy).

Lze využít pracovní list viz [Varianta 1](#).

Zadání pro žáky III

žák pracující ve skupině žáků s lehkým mentálním postižením

V této variantě pracujeme ve skupině s žáky s LMP, jejichž vzdělávání vyžaduje frontálně **využití minimální doporučené úrovně, vysokou míru názornosti a jasné strukturování učiva**. Úkoly jsou jednodušší, silně vizualizované a důraz je kladen na pochopení základních souvislostí. Stejně jako v předchozích variantách by měl učitel využívat **digitální technologie**, krátké dokumenty z **ČT edu**, obrázky a jednoduché komentáře, které podpoří porozumění.

2. Úvod do tématu

V této aktivitě se zaměříš na **porozumění pozvánce a tvorbu pozvánky**. Společně si prohlédneme plakát „Bubnovačka – škola Poznávání“ a naučíme se z něj vyčíst důležité informace o akci. Zjistíš, **jak se akce jmenuje, kdy a kde se koná a co se tam bude dít**. Tyto informace pak využiješ při tvorbě **vlastní pozvánky**. Při práci si procvičíš porozumění textu, spolupráci s ostatními a psaní jednoduchého sdělení.

Úkol pro žáka s LMP:

1. Tvým úkolem je napsat pozvánku na oslavu Dne matek – bude to e-mail. Zamysli se, co by v takové pozvánce mělo být uvedeno, nač se nesmí zapomenout. Budete pracovat ve dvojicích nebo ve skupině dohromady. Nejprve se zamyslete, co by v takové pozvánce mělo být uvedeno, nač se nesmí zapomenout. Učitel nebo asistent pedagoga vám pomůže. Prohlédněte si pozvánku na akci „Bubnovačka – škola Poznávání“. Napoví vám, které informace musí být na pozvánce uvedené.
2. Napište si všechny své nápady na mazací tabulku nebo na tabuli, ať na nic nezapomenete.
3. Proberte s učitelem nebo s asistentem pedagoga, jak bude pozvánka vypadat. Když bude potřeba, opravte nebo doplňte své nápady na tabulce. Ptejte se na vše, čemu nerozumíte.
4. Napište pozvánku na oslavu, která obsahuje několik vět (alespoň 3–5) nebo smysluplných oznámení. Snažte se psát slova správně. Spolu to zkuste kontrolovat. Až dopíšete, poproste učitele nebo asistenta pedagoga o kontrolu pravopisu.
5. Text ozdobte emoji nebo najděte obrázek, který se může k e-mailu přiložit.
6. Po kontrole pozvánku odešlete na dohodnutou e-mailovou adresu (na zkušební adresu podle domluvy).

Ukázka plakátu „Bubnovačka – škola Poznávání“ pro žáka s LMP

Zdroj:
Vlastní tvorba.

3. Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU KK / MDÚ	Vzdělávací strategie
KK digitální Tvorba digitálního obsahu KDI-TDO-000- ZV5-001	<i>OVU: Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.</i> <i>MDÚ: Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zařazuji do výuky aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií. - Vedu žáky ke spolupráci na tvorbě digitálního obsahu. - Pobízím k užívání různých formátů (text, emoji, obrázky), které se vzájemně kombinují a umocňují sdělení informace.
KK komunikační Vyjadřování KKK-VYJ-000- ZV5-001	<i>OVU: Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.</i> <i>MDÚ: Komunikuje s partnerem dle svého záměru.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Nabízím žákům možnost vyjadřovat se skrze různá média a formy. - Využívám techniku vzájemného tutorství, při kterém si žáci pomáhají a společně formulují nápady v souladu s komunikačním záměrem. - Orientuji se na jejich dovednost sdělit vlastní nápady, méně už na výstižnost a vytříbenost projevu.

4. Popis ověřování

Dosažení stanovených cílů lekce ověřujeme třemi způsoby:

- podle aktivity žáka s LMP a jeho zapojení do skupinové i individuální práce,
- podle vypracovaného pracovního listu,
- podle znalostí, které žák s LMP během hodiny získal a dokáže je vyjádřit.

Varianta 1 – Žák s LMP si dokázal zapsat nápady sdílené se spolužákem a podle nich vytvořit základ pozvánky. Na základě pomoci od spolužáka text korigoval, doplnil o vhodné emoji nebo obrázek a odeslal. Pozvánka obsahovala základní informace (co, kde, kdy, pro koho) a byla pro adresáta srozumitelná.

Varianta 2 – Žák s LMP měl vlastní nápady, jak by pozvánka měla vypadat. Při psaní si uměl říct o pomoc, požádal také o kontrolu svého textu. Pozvánka obsahovala základní informace (co, kde, kdy, pro koho) a byla pro adresáta srozumitelná. Finální text pak doplnil o vhodné emoji nebo obrázek a odeslal.

Varianta 3 – Žáci s LMP měli nápady, jak by pozvánka měla vypadat, a vzájemně se poslouchali, resp. společně nápady zapisovali. Žák dokázal se spolužákem ve dvojici nebo ve větší skupině vymyslet znění pozvánky. Uměl si říct o pomoc, požádal o kontrolu svého textu. Pozvánka obsahovala základní informace (co, kde, kdy, pro koho) a byla pro adresáta srozumitelná. Finální text pak žáci společně rozšířili o emoji nebo obrázek a odeslali.

5. Metodický komentář pro učitele

Pomůcky – notebooky či tablety, případně plakát z ilustrace pro ostatní žáky ve třídě.

Žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Při úvodní evokaci může žák s LMP pracovat se zbytkem třídy, kdy probírají důležité aspekty tvorby plakátu. Při hovoru se žáky mějte na paměti, že ve třídě je i žák s LMP, který bude následně pracovat na zjednodušeném úkolu. Zařadte proto i otázky k plakátu, které jsou spjaté s konkrétní tvorbou pozvánky na oslavu. Věnujte pozornost i tomu, jak obrázky na plakátu korespondují s tématem akce, aby si i žák s LMP uvědomil, že když bude ke své pozvánce přikládat emoji nebo obrázek, musí souviset s akcí.

Pro práci žáka s LMP se spolužákem vyberte vhodného partnera, který na krátký čas (cca 5–10 minut) může opustit vlastní práci a pomoci spolužákovi s LMP sesumírovat nápady na jeho pozvánku. Dbejte na to, aby mezi

poznámkami, které si žák s LMP napíše, zazněly všechny informace, které do pozvánky potřebuje zapsat – oslovení pozvaných, jméno akce, kdy se koná, kde se koná, v kolik hodin, jaký bude program.

Při práci žáka s LMP mu buďte nablízku, případně mu nabízejte pomoc prvního kroku, když neví, jak pokračovat. Je vhodné, aby psal nejprve text e-mailu, bez uvedení adresáta, ať nedojde k odeslání pozvánky předčasně. Namísto některé z vět může napsat jen hesla, ale musí dávat smysl (např. „Kde – třída 9. A“). Požádejte některého ze spolužáků znalých pravopisu, aby se spolužákem s LMP zkontroloval jeho text (nemusí jít o stejného spolužáka, který na počátku pomáhal s obsahem, spíše je žádoucí, aby šlo o někoho jiného). Přesto text ještě zkontrolujte. Při kontrole textu upřednostňujte srozumitelnost sdělení a úplnost informací před jazykovou bezchybností.

Sledujte, jak žák s LMP e-mail dotvoří, oceňte vhodnost emoji nebo obrázků, případně ho korigujte s odkazem na úvodní diskusi. Emoji nebo obrázek nemají být pouze ozdobou, ale podporují porozumění sdělení a vztahují se k tématu pozvánky. Zkontrolujte správnost zápisu e-mailové adresy (pokud nejde o skutečnou pozvánku na plánovanou akci, nechejte si e-mail poslat na svoji adresu, ale vždy nechte žáka s LMP celou činnost dokončit). V závěru společně zkontrolujte, že e-mail je uložen v odeslané poště, tj. byl skutečně odeslán. Žák s LMP může nakonec sledovat prezentace plakátů vytvořených svými spolužáky. Také jemu dejte prostor, ať předvede, jaký napsal e-mail.

Žák s LMP pracující samostatně v běžné třídě

Při úvodní evokaci může žák s LMP pracovat se zbytkem třídy, kdy probírají důležité aspekty tvorby plakátu. Při hovoru se žáky mějte na paměti, že ve třídě je i žák s LMP, který bude následně pracovat na zjednodušeném úkolu. Zařaďte proto i otázky k plakátu, které jsou spjaté s konkrétní tvorbou pozvánky na oslavu. Věnujte pozornost i tomu, jak obrázky na plakátu korespondují s tématem akce, aby si i žák s LMP uvědomil, že když bude ke své pozvánce přikládat emoji nebo obrázek, musí souviset s akcí.

Žák s LMP následně potřebuje pracovat s asistentem pedagoga a společně s ním shrnout nápady, co vše musí pozvánka obsahovat. Asistent pedagoga společně se žákem s LMP zapisuje nápady, resp. pobízí žáka s LMP, aby si vybavil všechny důležité údaje (co, kde, kdy, v kolik, pro koho...). Při práci žáka s LMP mu buďte nablízku, případně mu nabízejte pomoc prvního kroku, když neví, jak pokračovat. Je vhodné, aby psal nejprve text e-mailu, bez uvedení adresáta, ať nedojde k odeslání pozvánky předčasně. Namísto některé z vět může napsat jen hesla, ale musí dávat smysl (např. „Kde – třída 9. A“). Následně s ním učitel či asistent pedagoga provede kontrolu zápisu. Nejprve vždy umožněte sepsání celého textu, pak kontrolujte, ať se žák může soustředit vždy jen na jednu aktivitu. Při kontrole textu upřednostňujte srozumitelnost sdělení a úplnost informací před jazykovou bezchybností.

Sledujte, jak žák s LMP e-mail dotvoří, oceňte vhodnost emoji nebo obrázků, případně ho korigujte s odkazem na úvodní diskusi. Emoji nebo obrázek nemají být pouze ozdobou, ale podporují porozumění sdělení a vztahují se k tématu pozvánky. Zkontrolujte správnost zápisu e-mailové adresy (pokud nejde o skutečnou pozvánku na plánovanou akci, nechejte si e-mail poslat na svoji adresu, ale vždy nechte žáka s LMP celou činnost dokončit). Společně nakonec zkontrolujte, že e-mail je uložen v odeslané poště, tj. byl skutečně odeslán. V závěru může žák s LMP sdílet se spolužáky ve třídě svoji tvorbu a sledovat jejich prezentace.

Skupina žáků vzdělávaná v rámci MDÚ

Se žáky s LMP si prohlédněte pozvánku na akci Bubnovačka (viz příloha). Řekněte si, jaké části pozvánka obsahuje, abychom z ní vyčetli vše, co potřebujeme a mohli se akce zúčastnit (tj. název akce, kde se koná, kdy se koná, co se tam bude dít). Se skupinou následně diskutujte, jaké podobné části bude zahrnovat jejich pozvánka na Den matek. Nechejte žáky s LMP, ať nápady zapisují na tabuli, případně zapisujte sami, ať hlavně vymýšlejí nápady. Podle velikosti i dynamiky skupiny rozhodněte, zda budou žáci s LMP pracovat ve dvojicích,

nebo celá skupina dohromady. Je důležité, aby všichni měli příležitost se do práce zapojit.

Při práci buďte žákům s LMP nablízku, nabízejte dopomoc prvního kroku, když nevědí, jak pokračovat. Je vhodné, aby psali nejprve text e-mailu, bez uvedení adresáta, ať nedojde k odeslání pozvánky předčasně. Namísto některé z vět mohou napsat jen hesla, ale musí dávat smysl (např. „*Kde – třída 9. A*“). Následně proveďte kontrolu zápisu. Nejprve vždy umožněte sepsání celého textu, pak kontrolujte, ať se žáci s LMP mohou soustředit vždy jen na jednu aktivitu. Zapojte všechny ve skupině, ptejte se jich, zda vědí, jak se některá slova píšou, až následně jim sdělte správný zápis, když to žádný nebude vědět. Při kontrole textu upřednostňujte srozumitelnost sdělení a úplnost informací před jazykovou bezchybností.

Sledujte, jak žáci s LMP e-mail dotvoří, oceňte vhodnost emoji nebo obrázků, případně je korigujte s odkazem na úvodní diskusi. Emoji nebo obrázek nemají být pouze ozdobou, ale podporují porozumění sdělení a vztahují se k tématu pozvánky. Zkontrolujte správnost zápisu e-mailové adresy (pokud nejde o skutečnou pozvánku na plánovanou akci, nechejte si e-mail poslat na svoji adresu, ale vždy nechte žáky celou činnost dokončit). V závěru společně zkontrolujte, že e-mail je uložen v odeslané poště, tj. byl skutečně odeslán.